

Vuoden 2020 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet

417/02.02.00/2019

Khall 16.12.2019 § 395

Valtuusto hyväksyi vuoden 2020 talousarvion kokouksessaan 9.12.2019. Kunnanhallitus päättää panna valtuuston talousarviopäätöksen täytäntöön 16.12.2019 kokouksessa. Yleisen täytäntöönpanopäätöksen lisäksi kunnanhallitus antaa palvelualueille alla olevat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

1) Käyttösuunnitelmat

Lautakuntien tulee alkuvuodesta vahvistaa määrärahojen yksityiskohtaisempaa käyttöä ja toiminnan tavoitteiden seurantaan koskevat käyttösuunnitelmat. Valtuuston myöntämät tulo- ja menomäärärahat tulee kohdentaa tarkemmin vastuualueille ja kustannuspaikkatasoille. Lautakunta nimeää kustannuspaikkakohtaiset vastuuhenkilöt/hyväksyjät. Vastuuhenkilöiden ensisijaisena tehtävänä on vastata ao. kustannuspaikan määrärahan riittävyydestä. Vahvistetut käyttösuunnitelmat tulee toimittaa tiedoksi kunnanhallitukselle.

Vuoden 2019 tilinpäätösennuste on noin 4,6 milj. euroa alijäämäinen. Alijäämän taustalla on verotulojen notkahdus ja alkuperäisen talousarvion ylityminen myönnettyjen lisämäärärahojen perusteella 3,6 milj. euroa.

Vuoden 2020 talousarvio on laadittu edellisiä vuosia realistisemmalle pohjalle. Sivistystoimen osalta tasapainotusvaiheessa on leikattu määrärahoja merkittävästi, mikä tulee huomioida käyttösuunnitelmavaiheessa. Talousarvio on 1,1 milj. euroa alijäämäinen ja suunnitelmavuosien tasapainotus on tehty vain laskennallisesti.

Vakauttamisohjelman seurantaan jatketaan neljännesvuosiraportoinnin yhteydessä. Talouden saattaminen kestäväälle pohjalle huomioiden väestöennusteet ja työpaikkojen kehitys edellyttävät palvelurakenteen ja -verkoston kriittistä arviointia. Palvelujen laajuutta ja tehokkuutta tulee arvioida sekä lakisääteisten että ei-lakisääteisten tehtävien osalta kriittisesti.

2) Täyttölupamenettely ja työhyvinvointi

Uudet virat ja toimet perustetaan normaalissa järjestyksessä esittämällä ne ensin kunnanhallitukselle. Jokaisesta uudesta virasta/toimesta on esitettävä sekä toiminnallinen että taloudellinen perustelu. Uusia virkoja/toimia ei ole suunnitteilla vuodelle 2020 lukuunottamatta varhaiskasvatuksen ja perusturvapalveluiden varahenkilöjärjestelmän kehittämistä, joiden käyttöönottoa käsitellään normaalissa järjestyksessä.

Täyttölupamenettely on keskitetty johtoryhmään alle 3kk sijaisuuksien ja tilapäisen henkilöstön osalta ja kunnanhallitukselle vakinaisten virkojen ja toimien osalta. Tilapäistä henkilökuntaa palkataan vain poikkeustilanteissa.

Vuosilomien osalta on oltava käytännöt sijaisten käytön vähentämiseksi. Yleisen virka- ja työehtosopimuksen vuosilomaa koskevan IV luvun 2 §:n mukaan lomakausi on 2.5. alkava ja 30.9. päättyvä ajanjakso. Lomia suunniteltaessa myös tämä on otettava huomioon.

Henkilöstömäärää on pyrittävä vähentämään aktiivisesti luonnollisen poistuman kautta, mikäli palvelujen kysyntä alenee.

3) Talouden seuranta ja laskujen kirjaaminen

Vastuu toiminnan ja talouden seurannasta on palvelualuejohtajilla ja kustannuspaikkakohtaisilla vastuuhenkilöillä. Heidän on seurattava määrärahatilanteen kehittymistä kuukausittain sisäisissä palavereissa ja raportoitava johtoryhmälle, mikäli määrärahojen taso ei ole riittävä. Mikäli menoja ei voida kattaa sisäisin määrärahasiirroin, on palvelualueen etsittävä säästöjä toimintaansa sopeuttamalla. Talousarviomuutoksen esittämistä haetaan johtoryhmästä vain, mikäli palvelualue ei toimintansa sopeuttamalla löydä ratkaisua määrärahojen ylittymiseen. Määrärahaesitykset on tehtävä luottamuselimelle välittömästi, kun määrärahan tarve on todettu.

Kunnanhallitukselle raportoidaan talouskatsauksen muodossa neljännesvuosittain. Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain tehdyistä numeerisista talouden toteumaraporteista. Neljännesvuosiraportointia varten palvelualueilta pyydetään oma enintään 2-sivuinen analyysi tulojen, menojen ja henkilöstömenojen kehittymisestä keskittyen erityisesti kehityksen taustalla oleviin asioihin. Tärkeä on myös todeta, mitä johtopäätöksiä ja toimenpiteitä palvelualue taloustilanteen perusteella esittää. Talouskatsaukset esitellään kunnanhallituksen jälkeen valtuustolle.

Laskujen asiatarkastajan on tunnettava laskutuksen perusteena oleva asia ja hänen tehtävänä on tarkistaa, että laskun tiedot ovat oikeat ja tilattu tavara tai palvelu on vastaanotettu. Vuoden 2017 huhtikuusta lähtien on siirrytty tulojen ja menojen suoriteperusteiseen kirjaamiseen oikealle kuukaudelle. Myös tulojen osalta palvelualueita pyydetään tarkastamaan, että laskutettaessa tulo kohdistuu sille kuukaudelle kuin palvelu on suoritettu (esim. tammikuun hoitomaksu kirjataan tammikuulle vaikka laskutetaan helmikuussa) näin voidaan varmistua talouden seurannan ajantasaisuudesta. Kunkin kuukauden osalta ulkoinen laskutus tulee tehdä seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä, jotta talouden seurannan raportit saadaan kattavana ja hyvissä ajoin analysoitavaksi.

Menojen seuranta ja kohdistaminen oikeille palveluille perustuu laskujen ensivaiheen tiliöinnin oikeellisuuteen. Tiliöintisääntöjä tullaan kehittämään osana uutta ostolaskujen kiertojärjestelmää. Ostolaskujen käsittelyssä tullaan siirtymään osin sopimus pohjaiseen hyväksyntään. Sopimus pohjaisessa hyväksynnässä yksittäisten laskujen massakäsittelyn sijaan keskitytään sopimukseen, joiden perusteella laskujen hyväksyntää automatisoidaan.

4) Investoinnit

Investointeihin varatut määrärahat ovat projektikohtaisia eikä yhden projek-

tin kustannusten alituksella voi kattaa toisen projektin menojen ylityksiä. Uuden projektin aloittamisesta päättää valtuusto talousarviomuutoksella. Uudesta projektista tulee olla yhteydessä myös talouspalveluihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Investointiosaan kirjattavan projektin euro-määräinen alaraja on 10 000 euroa ja investoinnin on täytettävä luonteeltaan ehdot mm. tulon (palvelun) tuottamisesta useamman vuoden aikana. Ensisijaisesti pienemmät investoinnit pyritään kattamaan käyttötaloudesta.

5) Hankinnat

Hankinnoissa on noudatettava uutta hankintalakia (2017) sekä kunnanhallituksen (2.10.2017) hyväksymää pienhankintaohjetta (löytyy intrasta). Yli 5 000 euron (rakennusurakat 15 000€) hankinnoista on tehtävä viranhaltijapäätös. Vuonna 2018 on käyttöön otettu sähköinen tarjousportaali Cloudia, jonka mahdollistamana hankintaprosessia kehitetään avoimeen ja paremmin dokumentoituun suuntaan. Euran omissa hankinnoissa käytetään portaalia. Myös sopimushallintaa tulee kehittää osana hankintaprosessia niin, että laskuja hyväksyttäessä on tieto mihin sopimukseen tai hankintapäätökseen se perustuu (ja että hankintapäätös on tehty hankintalain ja pienhankintaohjeen mukaisesti). Sisäistä valvontaa ja tarkkailua on kehitettävä em. asioiden oikeellisuuden varmistamiseksi.

Hansel (aik. KL Kuntahankinnat) on kilpailuttanut useita puitesopimuksia, joiden kautta hinnat ja muut tarjousehdot ovat usein huomattavan edullisia ja siksi niihin liittyminen on suositeltavaa. Muuten hankinnoissa pyritään mahdollistamaan (esimerkiksi tarjousportaalien kautta) paikallisten yritysten mukaan pääsy kunnan hankintojen tarjousvaiheeseen.

Tietohallinnon laitteiden hankinta ja leasing on kunnassa keskitetty tietohallintopalveluihin ja niiden hankkimiseen liittyvä lomake löytyy intrasta. Euran kunnassa on kilpailutettuna Tieran kautta Atean hankintaportaali. Näin siksi että saadaan kunnan tasolla säästöjä ja pysymme kartalla mitä omistetaan ja millaisia leasing-sopimuksia on tehty. Tietohallinnolta on ennen ohjelmistohankintojen tarjouspyyntövaihetta hankittava selvitys ohjelmiston edellyttämistä teknisistä (verkko, laitteet ym.) ominaisuuksista, jotta voidaan varmistaa hankittavan ohjelmiston yhteensopivuus kunnan muun IT kokonaisuuden kanssa.

6) Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Palvelualueita pyydetään kiinnittämään huomiota kunnanhallituksen 31.1.2000 vahvistaman sisäisen valvonnan ja taloushoidon yleisohjeen noudattamiseen. Riskien hallinnan toteutumista seurataan osana talousarvioseurantaa ja tilinpäätöstä. Myös palvelualueen sisäiseen valvontaan liittyvistä huomioista on annettava selvitys tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Sisäisen valvonnan ohjeistusta tullaan tarkastelemaan osana taloushallinnon ohjelmien uudistusta.

7) Kuntakonsernin ohjaus

Hallintosäännön mukaan konserniohjauksesta vastaa kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja hallintojohtaja. Talousarvion täytäntönpaano-ohjeita tulee noudattaa soveltuvin osin myös kunnan konserniyhteisöis-

sä, joita varten kunnanhallitus on antanut erilliset konserniohjeet 26.2.2018. Neljännesvuosittaisissa talouskatsauksissa esitetään tarpeellisesti laajuudessa myös konserniyhteisöjä koskevat tiedot.

Valmistelu ja lisätiedot: Talousjohtaja Katja Aalto, puh. 044 422 405, Hallintojohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Ehdotus

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus antaa yllä olevat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet toimielimille ja palvelualueille noudatettavaksi.

Päätös

Kunnanhallitus:
Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
